

Elena Gavarró i Buscà

SOTA TERRA

* * *

Va veure'l sortir de casa la Mariagna, com altres cops, amb la carpeta de la llaçada, la capa i els cabells una mica llargs que li voleiaven sota el barret. Caminava capficat en les seves coses, però es va fixar en el seu somriure. Ja l'hi havia vist altres cops, però aquell vespre li va semblar més profund. El va seguir, i va veure com pujava al carro d'algú que l'esperava. Devia anar a Barcelona, d'on devia ser, es va dir: un professor dels que anaven per les cases a ensenyar música. Però no podia ser que aquell ésser tingués dret a veure-la cada setmana, a parlar-hi, a tocar-li encara que fos les mans, i ell no pogués ni visitar-la. A més, ja se n'havia adonat que no hi havia cap candidat que la visités amb assiduïtat: allò que li havien dit a l'oncle, que hi havia algú que la festejava, s'ho devien haver inventat. I no podia ser que tots tinguessin les seves dones i ell no. No podia ser.

* * *

El soterrani era una teranyina de passadissos i estances en què el Jofre va arribar a moure's sense vacillar. Sota l'escala, encenia el llum d'oli per recórrer camí, desenrotllant i enrotllant cordes, que després ja va deixar d'utilitzar perquè no li calien. Al fons d'una de les galeries que girava diverses vegades a dreta i esquerra, hi va trobar una petita cella amb

una reixa com algunes de les que es trobaven en aquelles galeries, però prou petita per tapar-la amb una gran pedra. La cel·la podria així passar desapercebuda si algun dia algú la cercava. S'ho va mirar i li va semblar el lloc escaient. Picant amb el seu ganivet va obrir un petit forat al sostre per on va poder entrar una mica de llum i aire fresc del bosc; després de netejar-la, hi va col·locar, sobre la reixa, una gran pedra que la tapava, i que podia apartar. Llavors havia agafat coses de les golfes —on mai no hi pujava ningú— i ho havia anat baixant les tardes que el Pere i la Carme havien sortit: un petit llit que va deixar arran paret; un antic sofà, a la banda dreta; un bufet i un mirall a la paret de l'esquerra; i a sota, una gibrella i una catifa que gairebé cobria tot el terra. L'estança, un cop neta i amb totes les coses al lloc escaient, li va semblar prou bé. Va posar mata-rates a tots els racons, i va somriure pensant que, si no fos pel color ensutjat de la pedra de les parets, podia semblar una cambra com les de dalt.

* * *

El primer dia d'agost va arribar el moment que esperava. Aquella tarda, cap a les cinc, va veure que sortien amb dues gerres cadascuna, i quan les va seguir, després del pont, es van aturar: la cosina s'havia deixat alguna cosa i demanava a la Mariagna que s'esperés.